gemeente Zoetermeer

Voor een veilig Zoetermeer

Kadernota Veiligheidsbeleid 2023-2026

Zoetermeer, 7 maart 2023

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord *Voor een veilig Zoetermeer*	**3**
Inleiding en Leeswijzer	**4**
1. Terugblik en het veiligheidsbeeld in Zoetermeer	**5**
2. De uitgangspunten	**11**
3. De speerpunten	**13**
4. De overige veiligheidsthema's	**19**
5. De samenwerkingspartners	**23**
6. De communicatie	**25**

Voorwoord *Voor een veilig Zoetermeer*

Veilig zijn en je veilig voelen is één van de basisbehoeften van inwoners in onze stad. Het is de gemeente er veel aan gelegen om onze inwoners een veilige en leefbare woon- en leefomgeving te bieden. Het is dan ook mooi dat Zoetermeerders in 2023 hun veiligheids-gevoel waarderen met een gemiddeld rapportcijfer van een 7,8 (voor de eigen buurt) en een 7,5 (voor de stad). Dit willen we zo houden en, waar we kunnen, natuurlijk verbeteren.

Veiligheid is een veelomvattend begrip. De vraag naar veiligheid is vaak oneindig. Dat geldt niet voor de beschikbare middelen en mensen. Daarom is het noodzakelijk om prioritering in onze veiligheidsaanpak aan te brengen. Dat gebeurt in deze kadernota *Voor een veilig Zoetermeer.* In deze kadernota leest u de speerpunten en de uitgangspunten op het gebied van veiligheid voor de periode 2023 – 2026. Dit beleid vormt de basis van onze veiligheids-aanpak. Daarnaast hebben we ook oog voor onverwachte veiligheidsvraagstukken, zoals een opgekomen coronapandemie of de grote opgave in de opvang van vluchtelingen.

De verschuiving in de speerpunten geeft een beeld van het veranderende veiligheidsdomein. Naast de fysieke en vaak meer klassieke veiligheidsthema's, zoals inbraken en straatroven, worden we in toenemende mate ook met sociale en digitale veiligheidsvraagstukken geconfronteerd. Veiligheid kent een steeds groter wordende verwevenheid met het sociaal domein, zorg, wonen en onderwijs. In de veiligheidsaanpak gaan repressieve en preventieve maatregelen hand in hand. De keuzes voor de speerpunten zijn in lijn met het coalitieakkoord 2022-2026 'Samen doen wat nodig is', het regionaal beleidsplan 'Coalitie voor veiligheid' van de politie-eenheid Den Haag én het participatietraject dat met inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners is doorlopen.

Zoetermeer, een stad van inmiddels meer dan 127.000 inwoners, kent de afgelopen 60 jaar een geschiedenis van een enorme groei en ontwikkeling. Veiligheid en leefbaarheid zijn door deze snelle ontwikkeling in een relatief korte periode opkomende thema's die meer en meer van onze aandacht vragen. In onze jonge stad blijven we investeren in veiligheid en leefbaarheid.

Veel partijen hebben samen met de gemeente een rol in het toezien op de veiligheid én de aanpak ervan. De gemeente kan dit veiligheidsbeleid niet alleen uitvoeren. Daarvoor ontbreken bijvoorbeeld bevoegdheden als het opsporen en vervolgen van verdachten. Ook hebben inwoners en ondernemers een belangrijke rol als onze 'ogen en oren' van de stad. Zij signaleren vaak het snelst als er iets niet pluis is of als er sprake is van overlast.

We hebben elkaar nodig bij het veilig en leefbaar houden van onze stad. Alleen sámen - de gemeente, inwoners, ondernemers, veiligheids- en maatschappelijke partners - kunnen we doen wat nodig is.

Voor een veilig Zoetermeer!

Michel Bezuijen
Burgemeester gemeente Zoetermeer

Inleiding

‘Voor een veilig Zoetermeer’, dat is de opdracht achter deze kadernota. Deze nota beschrijft op hoofdlijnen het Zoetermeerse veiligheidsbeleid voor de periode 2023-2026. De gemeente Zoetermeer werkt samen met inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners om het brede scala van veiligheidsspeerpunten en thema’s op en aan te pakken.

De gemeenteraad van Zoetermeer wordt regelmatig geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van het veiligheidsbeleid en het veiligheidsbeeld in de stad. De effectindicatoren bij de speerpunten worden jaarlijks gemeten en aan de gemeenteraad gepresenteerd. Het veiligheidsdomein is dynamisch en vraagt soms om bijsturing. Daarom evalueren we de kadernota tussentijds begin 2025. Deze kadernota is dan ook niet in beton gegoten. Het is de basis van de veiligheidsaanpak. In 2027 volgt de eindevaluatie van de kadernota.

Leeswijzer

De kadernota kent de volgende inhoud.

Het eerste hoofdstuk bevat een terugblik op het veiligheidsbeleid van de afgelopen jaren. Op welke speerpunten is ingezet en welke resultaten hebben we geboekt? In dit hoofdstuk wordt ook het veiligheidsbeeld van Zoetermeer kort beschreven. Hoofdstuk twee beschrijft de uitgangspunten van het veiligheidsbeleid 2023-2026. Deze vormen het kader voor de invulling van de Zoetermeerse veiligheidsaanpak.

De hoofdstukken drie en vier vormen het hart van deze kadernota. In hoofdstuk drie worden de vier speerpunten van het veiligheidsbeleid 2023-2026 toegelicht en welke inspanningen daarvoor worden verricht. Aan alle speerpunten is een effectindicator gekoppeld. Zo willen we het resultaat van onze inzet meten. In het vierde hoofdstuk staan we stil bij de veiligheidsthema’s en werkzaamheden die we standaard uitvoeren en blijvend om aandacht vragen.

Hoofdstuk vijf beschrijft de partners waarmee de gemeente Zoetermeer samenwerkt om het veiligheidsbeleid uit te voeren. Het laatste en zesde hoofdstuk geeft inzicht in de rol van communicatie bij onze veiligheidsaanpak.

1. Terugblik en het veiligheidsbeeld in Zoetermeer

De kadernota *Integraal Veiligheidsbeleid Zoetermeer 2019-2022* is aan vernieuwing toe. We blijven werken aan het veilig houden van Zoetermeer en het verbeteren van de veiligheid.

We zijn er trots op dat Zoetermeerders hun veiligheidsgevoel waarderen met een gemiddeld rapportcijfer van een 7,8 (voor de eigen buurt) en een 7,5 (voor de stad). Tegelijk zien we ontwikkelingen waar we ons zorgen over maken en waar we blijvend inzet op plegen om Zoetermeer veilig te houden.

Voor het verbeteren van de veiligheid van inwoners, ondernemers en bezoekers van onze stad werken we wijkgericht. We zoeken actief de samenwerking met veiligheidspartners zoals het Openbaar Ministerie, de brandweer en de politie. Ook met partners uit het sociaal domein, zoals zorgaanbieders, Veilig Thuis en jeugdreclassering en -bescherming, werken we nauw samen.

Uitgangspunten 2019-2022

In het veiligheidsbeleid 2019-2022 hebben de volgende uitgangspunten centraal gestaan: wijkgericht werken, nieuwe regels zijn altijd duidelijk en logisch, veiligheid begint bij inwoners en ondernemers, blijvend inzetten op preventie om onveiligheid te voorkomen, inzetten op repressie, een nauwe samenwerking op het gebied van veiligheid en zorg en informatie-gestuurd werken.

Speerpunten 2019-2022

In 2019-2022 hebben vier speerpunten centraal gestaan:
1. High Impact Crimes
2. Ondermijning
3. Extremisme en radicalisering
4. Problematische jeugdgroepen

1. High Impact Crimes

De High Impact Crimes (kortweg: HIC) zijn geweld, overvallen, straatroven en woninginbraken. De impact van deze delicten is groot. Op verschillende manieren hebben we ons ingespannen om de HIC tegen te gaan:

Inspanningen	Gerealiseerd
Cameratoezicht uitgaansgebied	Ja. • In het Stadshart hangen camera's. • Tijdelijk zijn bij club Magnum in het Van Tuyllpark camera's geplaatst.
Tijdelijk huisverbod	Ja. De burgemeester legt per jaar gemiddeld 40 huisverboden op. In 2022 is dat aantal zelfs gestegen tot een record van 59.
Voorlichting	Ja, met betrekking tot bijvoorbeeld woninginbraken, jongeren en wapens en de jaarwisseling.
Opleggen gebiedsverbod	Ja.
Lik op stuk beleid	Nee.
Nazorg overvallen	Nee. Slachtoffers kunnen echter te allen tijde gebruik maken van de diensten van Slachtofferhulp Nederland. Op die manier is de nazorg geborgd.
Inzet social media	Ja.
Persoonsgerichte aanpak HIC-delicten	Ja.

2. Ondermijning

Er is de afgelopen jaren veel gedaan om de aanpak van ondermijning op te bouwen en structuur te geven. De aanpak van malafide (nacht)horeca, controles op bedrijventerreinen

en het voorkomen van jonge aanwas hebben daarbij prioriteit gehad. De aanpak is gericht op het aanpakken van concrete ondermijning (repressie), maar ook op het weerbaar maken van Zoetermeer (preventie).

Bij de aanpak van malafide (nacht)horeca zijn veel stappen gezet. Er zijn geen malafide nachtclubs meer actief in de stad. Door de inzet van de Wet Bibob hebben we een aantal ogenschijnlijk malafide ondernemers buiten de stad gehouden. Het is voorgekomen dat ondernemers hun vergunningaanvraag introkken. Dit deden zij nadat aanvullende vragen waren gesteld over de herkomst van financiële middelen. Er zijn ook vergunningaanvragen afgewezen, omdat er een risico bestond dat de vergunning misbruikt zou worden voor het plegen van strafbare feiten.

De aanpak van ondermijning op bedrijventerreinen heeft de afgelopen jaren ook meer vorm gekregen. De gemeente en de politie hebben meer geïnvesteerd in toezicht en bewustwording. Dit heeft geleid tot een goed beeld van ondermijning op bedrijventerreinen. Ook heeft dit het vertrek van een aantal malafide ondernemers tot gevolg gehad. Om bewustwording en zichtbaarheid te realiseren, is op bedrijventerreinen samen met team Handhaving en politie gesurveilleerd. Daarbij zijn incidenteel drugshonden ingezet.

In 2021 is de gemeente ook gestart met een pilot om de aanwas van jongeren in de drugscriminaliteit te voorkomen. Dit betreft het project *Dealbreakers*. De aanpak is gericht op het verbeteren van de samenwerking met scholen. Als onderdeel van de pilot, heeft een topscheidsrechter voorlichting gegeven op scholen over het maken van goede levenskeuzes.

Inspanningen	Gerealiseerd
Integrale aanpak illegale hennep	Ja. Per jaar worden diverse illegale hennepkwekerijen opgerold. De eigenaren worden bestuurlijk aangepakt. In het uiterste geval wordt de woning voor een aantal weken/maanden gesloten.
Bibob toepassen	Ja. Gebeurt standaard bij horecavergunningen en omgevings-vergunningen.
Integrale aanpak OMG[1]	Nee. Deze aanpak wordt door het RIEC georganiseerd.
Voorlichting en bewustwording	Ja. 1. Met name aan ondernemers en professionals. Om hen bewust te maken van signalen die wijzen op ondermijning. Deze kunnen zij tijdens hun dagelijks werk tegenkomen. 2. De ondermijningsboa heeft geïnvesteerd in bewustwording en voorlichting bij ondernemers op bedrijventerreinen. 3. Er is een informerende roadshow voor collega's geweest.
Samenwerking met het RIEC[2]	Ja. Er is een ondermijningsbeeld ontwikkeld en onderzoek gedaan naar de bestuurlijke weerbaarheid van de gemeente. Daarnaast is het RIEC standaard aangehaakt bij het integrale casusproces.

3. Extremisme en radicalisering

De aanpak van (mogelijk gewelddadig) extremisme is in de afgelopen jaren steeds verder verbreed. Het religieus geïnspireerd extremisme is minder zichtbaar. Er zijn geen Zoetermeerders meer uitgereisd naar een strijdgebied in een ander land. Andere vormen van (mogelijk gewelddadig) extremisme zijn daarentegen veel zichtbaarder geworden. Het gaat om bijvoorbeeld extremisme vanuit maatschappelijk ongenoegen en om complottheorieën (anti-overheid, anti-coronamaatregelen, anti-5G, etc.) en rechts-extremisme.

Binnen de persoonsgerichte aanpak is het aandeel van casuïstiek vanuit maatschappelijk ongenoegen, complottheorieën en rechts-extremisme naar verhouding fors toegenomen. Daarnaast is bij een aanzienlijk deel van nieuwe gevallen sprake van een combinatie van

[1] Outlaw Motor Gangs: foute motorclubs.
[2] Regionaal Informatie- en Expertise Centrum.

(signalen van) extremisme, verward of onbegrepen gedrag en soms ook criminaliteit. Dit maakt de samenwerking met andere disciplines intensiever, zowel intern als binnen het Zorg- en Veiligheidshuis.

Ook bij het verhogen van de weerbaarheid van jongeren en hun ouders tegen extremistische beïnvloeding en bij de deskundigheidsbevordering voor professionals werken we intensiever samen met andere disciplines. We zien ook hier dat er een combinatie van problematiek speelt.

In 2018 is een training gestart voor ouders. In die training wordt aandacht besteed aan extremistische beïnvloeding van hun kinderen, hoe de ouders dit kunnen herkennen en wat zij daaraan kunnen doen. Die training wordt nog steeds met succes aangeboden.

Met het jongerenwerk wordt gewerkt aan een activiteit voor een brede groep jongeren die kwetsbaar is voor extremistische beïnvloeding. Komend schooljaar kunnen scholen een activiteit inzetten waarmee de weerbaarheid van jongeren tegen (onder andere online) beïnvloeding wordt vergroot. De activiteiten voor ouders en jongeren worden financieel mogelijk gemaakt door rijksbijdragen, onder andere vanuit de versterkingsgelden.

Inspanningen	Gerealiseerd
Persoonsgerichte aanpak	Ja.
Aanpak radicalisering	Ja.

4. Problematische jeugd(groepen)

Reden tot grote zorg zijn de incidenten waarbij jongeren met (steek)wapens zijn betrokken. Dat de wapens daadwerkelijk gebruikt worden, blijkt uit het steekincident in Meerzicht in 2021 en schietincidenten in Buytenwegh en aan het Van Doornenplantsoen in 2022.

Kijkend naar de periode 2019 tot en met 2022 is vast te stellen dat er jeugdgroepen succesvol zijn aangepakt. Groepen die in deze periode in Buytenwegh, Oosterheem en Palenstein actief waren, zijn na het inzetten van interventies afgeschaald. Momenteel is een aanpak gestart op het jeugdnetwerk dat zich bezighoudt met rivaliserend geweld.

Daarnaast speelt de straatcultuur, online en offline, mogelijk een cruciale rol bij (incidenten van) de problematische jeugd. Over dit thema zijn twee onderzoeken opgeleverd die een nieuw handelingsperspectief verschaffen.

Inspanningen	Gerealiseerd
Wijkaanpak jongerengroepen	Ja. • Voor een deel van de wijk Oosterheem zijn een samenscholingsverbod, een lachgasverbod, een drugsverbod en een alcoholnuttigingsverbod uitgevaardigd. Er was tijdelijk cameratoezicht van kracht. Het betreft de straten waar ook een groot deel van de problematisch jeugdgroep woont. De Jeugdmarshall had de regie over deze gebiedsgerichte interventies. • In Buytenwegh en Palenstein is intensief ingezet op de persoonsgerichte aanpak van de groepssubjecten. Hierbij is intensief samengewerkt met de wijkregisseurs en het lokale netwerk in de wijk. Ook is er samengewerkt met het Zorg- en Veiligheidshuis. • Naar aanleiding van een aantal ernstige geweldsincidenten in Buytenwegh en Meerzicht is een aparte aanpak geschreven en uitgevoerd.

Inspanningen	Gerealiseerd
	• Burgemeestersbrieven naar aanleiding van de coronarellen in Seghwaert en de jeugdoverlast in Meerzicht in de afgelopen twee jaar. • Voorlichting door Halt in Buytenwegh over wapenbezit onder jongeren.
Plaatsen van jongerenvoorzieningen	Ja. In Oosterheem wordt gezocht naar nieuwe locatie(s) voor meer voorzieningen.
Samenwerking met het Veiligheidshuis	Ja. De samenwerking met zorg is verstevigd. Dat vindt zijn vertaling in de vernoeming van het regionale Veiligheidshuis naar het Zorg- en Veiligheidshuis. Lokaal is ook verder ingezet op de versteviging van de samenwerking van de zorg- en veiligheidspartners. Er is nadrukkelijk ook aandacht voor mensen met onbegrepen gedrag (GGZ-problematiek).
Inzet overlastwet	Ja. De burgemeester legt per jaar een aantal gebieds-verboden op. Dat is onder andere gebeurd naar aanleiding van het schietincident in de speeltuin in Buytenwegh.
Persoonsgerichte aanpak jeugdnetwerk	Alle leden van de problematische jeugdgroepen zijn in beeld, en hebben een persoonsgerichte aanpak met een netwerkregisseur.
Re-Integratie officier	Extra inzet ten aanzien van ex-gedetineerde jongeren die een HIC hebben begaan.

Veiligheidsbeeld

Bij het bepalen van de uitgangspunten en de speerpunten voor de komende jaren speelt het veiligheidsbeeld een belangrijke rol. Het veiligheidsbeeld wordt enerzijds bepaald door de objectieve geregistreerde misdrijfcijfers en anderzijds door het meer subjectieve beeld en gevoel dat mensen hebben van de veiligheid in hun buurt en in de stad. Op het gevoel van veiligheid hebben soms andere factoren een grotere impact dan de objectieve cijfers.

Het ‘gevaar’ bestaat dat het veiligheidsbeeld wordt bepaald door vooral te kijken naar de misdrijfcijfers. Dalen die cijfers, dan lijkt het goed te gaan met de veiligheid. Maar de cijfers vertellen niet het volledige verhaal. Veiligheid is meer dan misdrijfcijfers alleen. Veel veiligheidsthema’s blijven actueel, ook als de misdrijfcijfers dalen. Zeker voor een ‘new town’ als Zoetermeer. Wij werden de afgelopen jaren met steeds meer veiligheidsthema’s geconfronteerd. Te denken valt aan ondermijning en aan problematiek die zich ‘achter de voordeur’ afspeelt: huiselijk geweld, woonoverlast en jeugdproblematiek. We zijn dus alert op onderbuiksignalen en ‘zachte informatie’ uit de samenleving. Mede op basis daarvan blijven wij investeren in veiligheid.

De afgelopen periode werd gekenmerkt door de coronacrisis. Deze crisis hield Nederland in 2020, 2021 tot het begin van 2022 in zijn greep. Het was voor veel inwoners een ingrijpende periode. Ook heeft dit geleid tot extra inzet door de crisisorganisatie, politie en boa’s. Door het afschalen van de coronamaatregelen is de inzet drastisch teruggebracht.

Grote openbare orde verstorende incidenten in verband met de coronacrisis zijn gelukkig uitgebleven. Alleen in Seghwaert is het één keer, in 2021, bijna uit de hand gelopen. In verband daarmee zijn door de burgemeester aan 30 personen waarschuwingsbrieven verstuurd.

We zien dat de coronacrisis ook een voedingsbodem is geweest voor vormen van (mogelijk gewelddadig) extremisme. Deze werden en worden steeds meer zichtbaar. Het gaat dan om bijvoorbeeld extremisme vanuit maatschappelijk ongenoegen en complottheorieën (anti-overheid, anti-coronamaatregelen, anti-5G, etc.).

Handhaving
Onze boa's werden en worden op steeds meer thema's ingezet. Zij spelen een belangrijke rol bij de handhaving van de leefbaarheid in de buurten. Tijdens de handhaving van de coronamaatregelen waren de boa's prominent in beeld. Ook zetten we onze boa's in op specifieke terreinen: er zijn speciale jeugdboa's, een handhaver die gericht is op ondermijning en een flora- en faunaboa. Door boa's specifiek in te zetten versterken we de samenwerking tussen handhaving en ketenpartners. Zo kunnen we problemen bij de kern aanpakken. Daarnaast wordt er ingezet op samenwerking met ondernemers en organisatoren ten aanzien van evenementen en de naleving van de Alcoholwet.

In 2021 nam team handhaving deel aan de landelijke pilot 'uitrusting met de korte wapenstok'. Deze beoogt boa's een betere bescherming te bieden én draagt bij aan hun verdere professionalisering. De pilot is geëvalueerd. De aanvraag voor de blijvende uitrusting van de boa's met de korte wapenstok is opgestart.

Woonoverlast
Het tegengaan en oplossen van woonoverlast is geïntensiveerd. Er is een speciaal meldpunt ingericht. Diverse gevallen van woonoverlast zijn door de coördinator woonoverlast beëindigd. Personen die lijden aan verzamelwoede ('hoarders') worden geholpen. Hier werken we nauw samen met onze partners in het sociaal domein.

Problematische jeugd(groepen)
Ondanks dat we in de afgelopen jaren in de wijken Buytenwegh, Oosterheem en Palenstein succesvol ingezet hebben om problemen met jongeren terug te dringen, blijven we zorgen houden om sommige jongeren. Er zijn onder andere zorgen over het gemeentegrens overschrijdende en fluïde karakter van de problematische jeugdgroepen en -netwerken. Incidenten in Zoetermeer laten zien hoe ernstig deze problematiek is. Om dit aan te pakken is een samenwerking gestart met gemeenten Den Haag, Delft, de politie, het Openbaar Ministerie en het Zorg- en Veiligheidshuis.

Daarnaast zien we ook bepaalde trends. Jeugdgroep(leden) zijn minder vaak betrokken bij de HIC. Een deel van de criminaliteit heeft zich (vermoedelijk) ook verplaatst naar de onlinewereld.

De cijfers
Als we kijken naar de objectieve veiligheid (geregistreerde misdaadcijfers), zien we dat het totaal aantal misdrijven na in zowel 2020 als 2021 te zijn gedaald, in 2022 is gestegen. Het aantal straatroven is na een forse daling in zowel 2020 als 2021, in 2022 weer gestegen. De enige constante daling is te zien bij woninginbraken. We kunnen geen eenduidige verklaring hiervoor geven.

Tabel 1 Objectieve veiligheid

		2019	2020	2021	2022
Misdrijven	**Totaal**	**5.894**	**5.596**	**5.326**	**5.820**
High Impact Crimes	Geweld	643	552	566	650
	Woninginbraak	200	188	130	96
	Straatroof	46	37	17	32
	Overvallen	8	2	2	2

Bron: Politie.

Deze cijfers bepalen echter niet alleen het veiligheidsbeeld- en beleid. Zeer ernstige incidenten zoals de schietpartij in een speeltuin en neergelegde granaten bij een nachtclub, zijn schokkend en veroorzaken veel onrust in de getroffen wijk. Zij trekken ook media-aandacht en hebben impact op het gevoel van veiligheid in de stad en in de wijk. Als we kijken naar de subjectieve veiligheid, dan scoren we in Zoetermeer redelijk goed.

Tabel 2 Subjectieve veiligheid

	2019	2020	2021	2022
Rapportcijfer veiligheid in Zoetermeer	7,5	7,6	7,6	7,5
Rapportcijfer veiligheid in de buurt	7,8	8,0	8,0	7,8
% inwoners dat zich zelden of nooit onveilig voelt in Zoetermeer	59%	50%	55%	55%
% inwoners dat zich zelden of nooit onveilig voelt in eigen buurt	74%	71%	72%	69%

Bron: Stadspeiling gemeente Zoetermeer

2. De uitgangspunten

De strategische uitgangspunten die we voorstellen voor 2023-2026 verschillen niet veel van de uitgangspunten van de afgelopen jaren. Deze uitgangspunten vormen het kader voor de invulling en uitvoering van het veiligheidsbeleid:

- *Samen met inwoners en ondernemers werken aan veiligheid*
  De gemeente kan niet alleen zorgen voor een veilig(er) Zoetermeer. Inwoners en ondernemers spelen een belangrijke rol bij het veilig houden en maken van de stad. We verwachten van onze inwoners en ondernemers een grote zelfredzaamheid; dat zij zelf de nodige maatregelen nemen om onveiligheid en criminaliteit te voorkomen. Daarnaast zijn inwoners en ondernemers voor de gemeente waardevolle extra 'ogen en oren' in de stad. Door deel te nemen aan buurtpreventie initiatieven en door signalen van mogelijke criminaliteit te herkennen én te melden, helpen zij de stad veilig te houden.

- *Veiligheid, zorg- en hulpverlening*
  Bij veel veiligheids- en leefbaarheidsthema's is zorg- en hulpverlening een belangrijk aandachtspunt. Als het om bijvoorbeeld woonoverlast gaat, is het niet alleen van belang dat de buren van de overlastveroorzaker weer prettig en ongestoord kunnen leven. Het is ook noodzakelijk dat als de overlastveroorzaker zorg nodig heeft, in welke vorm dan ook, hij deze zorg krijgt. Dat geldt ook voor een HIC als geweld. Wordt een tijdelijk huisverbod in verband met huiselijk geweld opgelegd, dan krijgen alle partijen zorg- en hulpverlening aangeboden.

  De samenwerking tussen veiligheid en zorg wordt de komende jaren verder geïntensiveerd. Dat geldt met name, maar niet alleen, voor de thema's (huiselijk geweld), woonoverlast en de persoonsgerichte aanpak. Ook in regionaal verband is dit aan de orde. Met Veilig Thuis wordt samengewerkt, bijvoorbeeld bij de aanpak van huiselijk geweld. We zien ook in Zoetermeer meer problemen 'achter de voordeur'. Er is sprake van een aanzienlijke toename van de tijdelijk huisverboden die worden opgelegd. In beginsel is dit een repressieve maatregel. Maar er wordt ook altijd zorg en ondersteuning geboden. Aan zowel dader als slachtoffer(s). Zodat de thuissituatie weer blijvend veilig wordt gemaakt.
  Ook zien we veel casuïstiek bij het meldpunt woonoverlast. Daar is de samenwerking tussen het sociaal domein en het veiligheidsdomein ook van groot belang. Er is in veel gevallen inzet op verschillende vlakken nodig om inwoners adequaat te ondersteunen.

- *De wijk staat centraal*
  De uitvoering van het veiligheidsbeleid is primair gericht op de wijken en buurten. De wijkgerichte aanpak wordt voortgezet. Door een goede informatieanalyse te maken wordt de veiligheidsaanpak gericht ingezet. Dat maakt maatwerk mogelijk zodat een aanpak aansluit bij specifieke problemen in de buurt. Problemen worden zoveel mogelijk, samen met buurtbewoners opgelost.

- *Regels zijn logisch, duidelijk en worden gehandhaafd*
  Nieuwe regels worden pas opgesteld als het niet anders kan. Deze nieuwe regels zijn logisch en verklaarbaar. Inwoners en ondernemers begrijpen waarom de regel er is en wordt gehandhaafd. De achterliggende gedachte van de regel en/of het probleem dat door het opstellen van de regel wordt opgelost, zijn bekend.

  Team Handhaving houdt zich primair met leefbaarheidsvraagstukken bezig. Het takenpakket van de boa's is echter in de loop der jaren uitgebreid. De Zoetermeerse boa's maken steeds vaker onderdeel uit van gespecialiseerde aanpakken zoals de aanpak van overlastgevende jeugd, ondermijnende criminaliteit en wijkzorg. De Alcoholwetboa heeft ook de taak om de foute, ondermijnende, horecabedrijven te

controleren. Het team neemt ook al enige tijd (kleinere) taken van politie op zich, zoals bijvoorbeeld de identiteitscontrole. Omdat boa's veel op straat zijn te vinden, hebben zij een belangrijke signaleringsfunctie. De boa's richten zich dus steeds meer op veiligheidsthema's in plaats van op de leefbaarheid alleen. Ook onze Zoetermeerse boa's.

De uitbreiding van het takenpakket is ook in regelgeveling vastgelegd. Het leefbaarheidscriterium, dat is het criterium op basis waarvan boa's handhaven, is gewijzigd in het inzetcriterium. Dit laatste is breder dan het leefbaarheidscriterium. Op basis van het inzetcriterium mogen boa's niet alleen leefbaarheidsovertredingen handhaven, maar ook overtredingen handhaven die overlast, verloedering en/of veiligheid aantasten.

- *Preventie kan onveiligheid voorkomen*
  Het uitgangspunt is om eerst en met name preventieve maatregelen te nemen. Voorkomen is immers beter dan genezen of, in dit kader meer voor de hand liggend, bestraffen. Preventieve maatregelen zijn bijvoorbeeld huisbezoeken van brandweer om brand-onveilige situaties te voorkomen, inwonersbetrokkenheid (WAS en Burgernet), voorlichting (anti-woninginbraaktips, op scholen door Halt over wapens en jongeren en over online veiligheid) en het toepassen van tijdelijk cameratoezicht.

- *Repressie, daar waar nodig*
  Soms is preventie niet voldoende en zijn stevigere maatregelen nodig. Maatregelen die in de kern een bestraffend karakter hebben. In principe worden die maatregelen genomen door de officier van justitie of door de rechter. Maar ook een burgemeester kan dergelijke maatregelen nemen zoals het opleggen van een (tijdelijk) gebieds- of huisverbod en het (tijdelijk) sluiten van een pand na het aantreffen van drugs.

- *Informatiegestuurd werken*
  De veiligheidsaanpak van de gemeente Zoetermeer is informatiegestuurd. Het gebruik van beschikbare informatie geeft ons inzicht in de grootste risico's en kansen én de mogelijkheid om zo doelgericht en efficiënt mogelijk te werken. De geldende wet- en regelgeving rondom privacy, met name de Algemene verordening gegevensbescherming en de Wet politiegegevens, worden in acht genomen. Bij het gebruik van bijvoorbeeld politie-informatie, eigen data (bijvoorbeeld via team Handhaving), open bron data en overige interne en externe (digitale) bronnen. Een mooi voorbeeld van informatiegestuurd werken zien we bij het team Handhaving. Zij werken volgens het 'ritme van de stad'. Daar waar de stad leeft (het ritme) en op basis van de meldingen zijn de boa's in de stad actief.

- *Innovatie*
  De wereld staat niet stil, ook de veiligheidswereld niet. De politie maakt gebruik van de meest geavanceerde opsporingsmethoden. Het meest aansprekende voorbeeld is het hacken van de pgp-telefoons. De politie Den Haag is een innovatiehub gestart om met behulp van technologie de veiligheid te verbeteren.
  Ook in het OOV-werkveld wordt zoveel mogelijk van de nieuwste, digitale, technieken gebruik gemaakt. Soms komt de innovatie uit onverwachte hoek; en hoeft die helemaal niet technisch van aard te zijn. Zo worden bij de aanpak van ondermijning honden ingezet en is de re-integratie officier, die zich richt op ex-gedetineerde jongeren, een nieuw fenomeen.

3. De speerpunten

Voor het bepalen van de speerpunten van het veiligheidsbeleid voor de komende jaren zijn drie sporen bewandeld:

1. Er is gekeken naar de inzet in de afgelopen jaren, de effecten én het veiligheidsbeeld (zie hoofdstuk 1 van deze kadernota).
2. Inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners dachten tijdens het participatieproces mee over de veiligheidsthema's waar de gemeente zich de komende vier jaar op moet richten. De bijlagen 1 en 2 bevatten de verslaglegging van deze participatieprocedure.
3. We zien maatschappelijke ontwikkelingen die onze aandacht vragen.

Deze drie sporen hebben geleid tot vier speerpunten voor het veiligheidsbeleid 2023-2026. Deze speerpunten worden verderop in dit hoofdstuk nader toegelicht.

1. **Problematische jeugd(groepen)**
2. **Ondermijning**
3. **Extremisme en maatschappelijk ongenoegen**
4. **Digitale criminaliteit**

Deze vier speerpunten sluiten, vanzelfsprekend, aan bij het coalitieakkoord 'Samen doen wat nodig is' en bij de regionale thema's uit het nieuwe regionaal beleidsplan 'Coalitie voor veiligheid' van de politie-eenheid Den Haag. De vier speerpunten zijn één op één terug te vinden in vier van de vijf regionale thema's. Het vijfde regionale thema zorg en veiligheid is dan wel geen speerpunt in deze kadernota, maar krijgt de komende jaren wel veel aandacht. Zorg en veiligheid is een inspanning bij twee van de vier speerpunten: problematische jeugd(groepen) en extremisme en maatschappelijk ongenoegen.

In regionaal verband is ervoor gekozen voor de jaren 2023 en 2024 de nadruk te leggen op de thema's digitale criminaliteit, zorg en veiligheid en maatschappelijk ongenoegen. Deze regionale aanpak helpt en versterkt de Zoetermeerse aanpak.

Met de gekozen speerpunten bouwen we door op de gepleegde inzet in voorgaande jaren. Ten opzichte van de vorige kadernota zijn twee speerpunten hetzelfde gebleven: problematische jeugd(groepen) en ondermijning. Het speerpunt extremisme en radicalisering is gedeeltelijk venieuwd. Maatschappelijk ongenoegen manifesteert zich de afgelopen jaren nadrukkelijk als een nieuw fenomeen. Radicalisering is daarentegen wat op de achtergrond geraakt. Maatschappelijk ongenoegen heeft de plaats van radicalisering ingenomen. Een volledig nieuw speerpunt vormt de aanpak van digitale criminaliteit.

De HIC zijn in dit veiligheidsbeleid geen speerpunt meer. Dat betekent niet dat de HIC geen aandacht krijgen, integendeel. Het opsporen en vervolgen van de HIC is een bevoegdheid van respectievelijk de politie en het Openbaar Ministerie. Het thema is daarnaast opgenomen in de van dit veligheidsbeleid.

Speerpunt 1: Problematische jeugd(groepen)

De aanpak van problematische jeugd(groepen) is gericht op jongeren en jongvolwassenen (12 tot 27 jaar) die overlastgevend en/of crimineel gedrag vertonen. Het gaat hier onder andere om jongeren die stelselmatig overlast veroorzaken, in beeld komen in verband met betrokkenheid bij HIC, illegaal wapenbezit en/of onderdeel zijn van problematische jeugdgroepen of -netwerken. Een nieuw en verontrustend fenomeen dat grote aandacht verdient, zijn de rivaliserende groepen en excessief (wapen)geweld onder jongeren.

Door middel van een groeps- en/of persoonsgerichte aanpak wordt getracht om de overlast en criminaliteit (door groepen en/of individuen) te reduceren en de kans op verder afglijden

te minimaliseren. Door een persoonlijke benadering van de jongeren en ouders/verzorgers wordt per jongere een plan van aanpak gemaakt. Interventies gericht op preventie, zorg/hulpverlening en waar nodig repressie, komen daarin samen. Er worden samen met justitiële partners en zorgpartners zoals de politie, het Openbaar Ministerie, (jeugd)reclassering en het jongerenwerk plannen gemaakt op persoons- en/of op groepsniveau. Op groepsniveau is het doel om de overlast van de groep te stoppen en nieuwe aanwas te voorkomen.

Inspanning	Concreet
Vroegsignalering	Tijdig signaleren welke jongeren vatbaar zijn voor afglijden en daarop inzetten. Om dit te bereiken zijn er korte lijnen met onderwijsinstellingen, sociaal domein en wijkteams.
IPTA-project	Door middel van intensieve coaching voorkomen dat de kwetsbare doelgroep (verder) afglijdt in criminaliteit, met name de HIC. Toeleiding naar werk of scholing is een belangrijk doel.
Broertjes- en zusjesaanpak	Systeemaanpak door ook de situatie van broertjes en zusjes van de jongeren in ogenschouw te nemen. Indien nodig worden deze broertjes en zusjes eveneens in de aanpak opgenomen.
Re-integratie officier	In de praktijk onderzoeken en testen wat de werkzame factoren zijn bij de re-integratie van ex-gedetineerde jongeren die worden verdacht of zijn veroordeeld voor een High Impact Crime, zoals geweld.
Rechercheteam politie	Dit team is speciaal gericht op de aanpak van problematische jeugd, met name op rivaliserende jeugdgroepen. Dit team werkt voor het gehele politiedistrict waar Zoetermeer deel van uitmaakt[3].
Persoonsgerichte aanpak	Het gezamenlijk met partners opstellen en uitvoeren van plannen met daarin op de persoonsgerichte preventieve, curatieve en repressieve maatregelen om recidive en afglijden te voorkomen.
Voorlichting	Onderwerpen waar voorlichting over wordt gegeven aan middelbare scholieren zijn onder andere jongeren en wapens, straatintimidatie, wegblijven uit de (drugs)criminaliteit en digitale veiligheid. De gemeente werkt hierin samen met externe partners zoals Halt, de politie en ‘rolmodellen’.
Preventieve Haltmaatregel	In het geval van grensoverschrijdend gedrag waarbij een strafrechtelijk traject niet mogelijk of gewenst is, de jongere preventief doorverwijzen naar Halt. Doelen: leren van fouten, herstel met slachtoffers, betrokkenheid van ouders en ander rolmodellen.
Dealbreakers	Door middel van interventies (met name op vo- en mbo-scholen) terugdringen van jonge aanwas in de drugscriminaliteit. Voorbeelden van interventies zijn: escaperoom (thema drugshandel), inzet IPTA en inzet Buurtwerk (Gro up) op middelbare scholen.
Gebiedsgerichte aanpak	• Alcoholnuttigings-, drugs-, lachgas- en/of samenscholings-verbod. • Cameratoezicht. • Preventieve maatregelen: jongerenvoorzieningen.
Groeps- of netwerkaanpak	• Samen met partners problematische jeugdgroepen of -netwerken in beeld krijgen, het analyseren van de problematiek en het opstellen en uitvoeren van een plan. • Inzet Jeugdmarshall.
Regionale samenwerking	Samen met de gemeenten Den Haag en Delft, politie, het Openbaar Ministerie en het Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden wordt gewerkt aan een effectieve regionale aanpak voor gewelddadige rivaliserende jeugd.

[3] De andere gemeenten zijn: Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

De effectindicator

Toename van de gemiddelde score op verschillende leefgebieden van casuïstiek in de aanpak Problematische jeugd(groepen).
We monitoren op basis van eigen registraties de verandering van de situatie van de doelgroep op verschillende leefgebieden. Denk hierbij aan leefgebieden zoals dagbesteding, huisvesting en financiën.

Speerpunt 2: Ondermijning

Ondermijning betreft alle vormen van criminaliteit die de fundamenten van de samenleving aantasten. Voorbeelden van ondermijning zijn georganiseerde hennepteelt/drugshandel, mensenhandel, fraude en witwassen. Het gaat vaak om misdaden die in georganiseerd verband plaatsvinden. Daarbij is er vaak ook sprake van verwevenheid tussen de boven- en onderwereld. Dit maakt dat ondermijning niet altijd zichtbaar is.

Het doel van de aanpak van ondermijning is het voorkomen, signaleren en aanpakken van ondermijnende criminaliteit. Door via integrale samenwerking initiatieven in de stad uit te rollen versterken we de weerbaarheid van de stad en krijgen we gezamenlijk meer zicht op ondermijning. Omdat ondermijning veel omvattend is, en niet alles kan worden opgepakt, ligt de focus op bedrijventerreinen en horeca.

Voor deze onderwerpen is reeds een aantal bevoegdheden in te zetten. En zijn dus snel resultaten te behalen. Een specifieke reden om de aandacht te richten op bedrijventerreinen is dat er gelegenheid tot ondermijning is.[4]

Samen met inwoners en ondernemers proberen we Zoetermeer weerbaarder te maken tegen ondermijning en gaan we via repressieve maatregelen ondermijning tegen.

Inspanning	Concreet
Aanpak bedrijventerreinen	• Extra toezicht op kwetsbare locaties. • Zichtbaarheid van toezichthouders verhogen. • In gesprek gaan met ondernemers om signalen op te halen en te werken aan bewustwording. • Integrale controles organiseren. • Bedrijventerreinen aantrekkelijker maken voor bonafide ondernemers.
Bibob	• Het uitvoeren van Bibob-onderzoeken, om te voorkomen dat de gemeente onbedoeld criminelen faciliteert. • Het aanstellen van een gemeentelijke Bibob-coördinator. • Actualiseren en uniformeren van het Bibob-beleid binnen het politiedistrict, om het waterbedeffect tegen te gaan.
Voorlichting en bewustwording	• Voorlichting geven, onder andere over het herkennen van signalen van ondermijning, aan inwoners, bedrijven en gemeentelijke ambtenaren die ‘in het veld’ werken. • Informeren van inwoners en ondernemers over het fenomeen ondermijning, laten zien wat mogelijke signalen zijn en waar men met deze signalen terecht kan. • Bewustwording door voorlichting. • Inwoners en ondernemers stimuleren om signalen te melden via Meld Misdaad Anoniem.
Exploitatievergunning	Onderzoek naar branches waarvoor een exploitatievergunning aangevraagd moet worden. De burgemeester kan specifieke branches

[4] Dat komt doordat:
1. er veel afgelegen/anonieme plekken waren;
2. de infrastructuur in Zoetermeer goed is, waardoor een crimineel heel snel op de snelweg kan zijn;
3. Zoetermeer een gunstige ligging heeft ten opzichte van andere steden.

Inspanning	Concreet
	aanwijzen waarvoor een exploitatievergunning moet worden aangevraagd. Zonder zo'n vergunning mag een bedrijf niet starten.
Casusgerichte aanpak	Ondermijnende criminaliteit aanpakken, door samen met partners signalen te onderzoeken en interventiestrategieën uit te voeren.

De effectindicator

Rapportcijfer voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit in Zoetermeer.
We peilen het rapportcijfer voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit in Zoetermeer. Hoe ervaren Zoetermeerders deze aanpak en welk oordeel geven ze hieraan? Dit doen we via de Stadspeiling.

Speerpunt 3: Extremisme en maatschappelijk ongenoegen

Het doel van dit speerpunt is de aanpak van extremisme dat ontstaat vanuit maatschappelijk ongenoegen of ideologie. Het maatschappelijk ongenoegen is de afgelopen jaren toegenomen. Mensen zijn vaker ontevreden over bepaalde ontwikkelingen in de maatschappij en/of over de overheid. Op zich is dat geen probleem: inwoners mogen ergens ontevreden over zijn en dit ongenoegen uiten. Maar dan wel binnen de kaders van de democratische rechtstaat en zonder dat deze uiting(en) gepaard gaat met bedreigingen of geweld.

Soms gaat het uiten van maatschappelijk ongenoegen te ver: dan wordt gesproken van extremisme. De afgelopen jaren zien we nieuwe of opnieuw opstekende vormen als het anti-overheidsdenken met gewelddadige trekken of zeer ernstige verstoringen van de openbare orde tijdens demonstraties.

Inspanning	Concreet
Informatie-, en kennisverga-ring	Inzetten op een betere beeldvorming van lokale fenomenen; onder andere gebaseerd op de landelijke trends: oorlogen (zoals bijvoorbeeld nu in Oekraïne) en hieruit voortvloeiende anti-overheidssentimenten, toename accelerationisme[5] en dergelijke.
Re-integratie terugkeerders	Persoonsgerichte aanpak gericht op radicaliserende individuen en terugkeerders, met het doel het voorkomen van doorgroei in- en het voorkomen van het voortduren van extremisme. De sociale omgeving en het lokale netwerk wordt in de aanpak meegenomen.
Extremisme tegengaan	Naast de voortzetting van focus op het jihadisme, is er sprake van een uitbreiding van focus op nieuwe vormen van (gewelddadig) extremisme (gebaseerd op het *Dreigingsbericht Terrorisme Nederland* van de NCTV), zoals: • anti-overheidsextremisme (complottheorieën, bedreigingen); • anti-overheidssentimenten (onder andere de gevolgen van de oorlog in Oekraïne/Coronacrisis/Stikstofcrisis); • rechts-extremisme (accelerationisme).
Preventie	Blijven inzetten op preventieve aanpak gericht op het voorkomen van (gewelddadig) extremisme en maatschappelijk ongenoegen, door: • Deskundigheidsbevordering van professionals; • Ontwikkelen en inzetten van interventies gericht op het weerbaar maken van kwetsbare groepen.
Netwerk	Opbouwen en onderhouden van een formeel- en een informeel netwerk zodat effectief met partners kan worden geschakeld en de thema's extremisme en maatschappelijk ongenoegen duurzaam onder de aandacht blijven.

[5] Volgens de website van het NCTV is accelerationisme: *Het extreemrechtse gedachtegoed waarbij het creëren of versnellen van chaos wordt nagestreefd, om zo een rassenoorlog en de vervanging van de democratie door een witte etnostaat te bespoedigen.*

Inspanning	Concreet
Aanpak online aangejaagde ordeverstoringen	Landelijk wordt een barrièremodel[6] voorbereid.

De effectindicator

Rapportcijfer onveiligheidsgevoel ontstaan door personen met uitingen van extremisme en maatschappelijk ongenoegen. We peilen via de Stadspeiling het rapportcijfer van het onveiligheidsgevoel van Zoetermeerders dat specifiek ontstaat (door gebeurtenissen veroorzaakt door) personen met uitingen van extremisme en maatschappelijk ongenoegen. Welke impact heeft dit op de ervaren veiligheid van onze inwoners?

Speerpunt 4: Digitale criminaliteit

In het veiligheidsbeleid heeft digitale criminaliteit betrekking op twee verschillende subthema's:

- Gedigitaliseerde criminaliteit: dit betreft de 'klassieke' misdrijven, maar dan gepleegd met behulp van de digitale wereld (ICT-middelen), met name via internet. Voorbeelden zijn internetoplichting, digitale aan- en verkoopfraude, bankpasfraude en sextortion ('seksuele afpersing').
- Cybercrime: dit betreft de misdrijven die alleen in de digitale wereld, met name internet, zijn te plegen. Cybercrime is specifiek gericht op de ICT. Voorbeelden zijn ransomware, phising en malware.

Inmiddels worden er in Zoetermeer meer mensen slachtoffer van online criminaliteit (19,3%) dan van traditionele criminaliteit (17,5%).[7] Reden te meer om hier een speerpunt van te maken.

Een nieuw fenomeen is de online aangejaagde ordeverstoring. Dit is op zichzelf nog niet direct een strafbaar feit, maar het kan wel gevolgen hebben voor de openbare orde en veiligheid. Dit fenomeen is binnen het speerpunt extremisme en maatschappelijk ongenoegen ondergebracht. Een andere vorm waarin de openbare orde kan worden verstoord is dat jongeren en jeugdgroepen elkaar via de onlinewereld oproepen om in de werkelijke wereld wraak te nemen of een andere groep aan te pakken.

Het op orde houden van de eigen gemeentelijke ICT-infrastructuur valt buiten het kader van dit veiligheidsbeleid. Alleen als zich een crisissituatie rondom ICT voordoet (bijvoorbeeld een hack-aanval), kan de reguliere crisisbeheersing in gang worden gezet. Daar zijn vaste procedures voor.

Het belangrijkste doel is vooralsnog het vergroten van de weerbaarheid van inwoners en ondernemers tegen digitale criminaliteit. Omdat dit speerpunt voor een gemeente momenteel onontgonnen terrein is, wordt gedurende twee jaar van de looptijd van de nota gewerkt in een projectmatige structuur onder de leiding van een kwartiermaker. Onderzocht wordt wat concreet de problemen zijn, of die zijn op te lossen, door wie en met behulp van welke maatregelen. Bij de tussentijdse evaluatie van de kadernota wordt dit speerpunt extra belicht.

Inspanning	Concreet
Bewustwording van (gevaren van) ondermijning bij inwoners, ondernemers. Ook bij bestaande aanpak, zoals problematische jeugd(groepen) en ondermijning willen we meer aandacht voor digitale criminaliteit.	• Voorlichtingsmateriaal verspreiden. • Bewustwordingscampagne. (In beide gevallen aansluiten bij regionale en landelijke acties.)

[6] Met een barrièremodel worden processen in kaart gebracht. Daardoor wordt duidelijk wat personen moeten doen om criminele daden of ordeverstoringen te veroorzaken en welke partijen en gelegenheden daarbij mogelijk nodig zijn. Hierdoor kunnen mogelijk barrières worden opgeworpen om de criminele daden of ordeverstoringen te belemmeren.
[7] Bron: CBS Veiligheidsmonitor.

Inspanning	Concreet
Projectmatige structuur	• In kaart brengen van de concrete problematiek. • Oplossingen en maatregelen bedenken.

De effectindicator

Rapportcijfer bewustwording van eigen weerbaarheid tegen digitale criminaliteit.
We peilen via de Stadspeiling de mate van eigen ervaren weerbaarheid tegen digitale criminaliteit. In hoeverre zijn Zoetermeerders bewust van de eigen weerbaarheid tegen deze vorm van digitale criminaliteit? Welk cijfer geven Zoetermeerders zichzelf?

4. De overige veiligheidsthema's

Er zijn, naast de vier speerpunten, meer veiligheidsthema's die in Zoetermeer om aandacht en actie vragen. Bijvoorbeeld de jaarwisseling, veilig ondernemen en huiselijk geweld. Deze thema's maken onverbrekelijk onderdeel uit van het OOV-werkveld. De werkzaamheden die daarvoor worden uitgevoerd, behoren tot het reguliere takenpakket.

In de onderstaande tabel wordt per veiligheidsthema, in willekeurige volgorde, aangegeven of het thema doorlopend of incidenteel om aandacht vraagt. Tevens wordt aangegeven wat het thema concreet inhoudt.

Thema	Doorlopend	Incidenteel	Concreet
1. Jaarwisseling		X	Jongerenfeest
			Tijdelijk cameratoezicht
			Inhuur particuliere beveiligers
			Fysieke maatregelen: bijvoorbeeld het verwijderen van afvalbakken en het tijdelijk sluiten van parkeergarages.
			Vuurwerkshow: één voor volwassenen en één voor kinderen.
			Openbare ruimte: bijvoorbeeld aanwijzen vuurwerkvrije zones en verwijderen brandbaar materiaal.
2. Aanpak woonoverlast	X		Opruimactiviteiten/schoonmaken van een vervuilde woning.
			Mediation en/of buurtbemiddeling.
			Stopgesprek: een gesprek om de veroorzaker van woonoverlast te bewegen zijn gedrag ten goede te veranderen.
			Instrument woonoverlast: het opleggen van een maatregel aan een notoire overlastveroorzaker.
3. Huiselijk geweld	X		Opleggen tijdelijk huisverbod.
			Opstarten hulpverleningstraject nadat een tijdelijk huisverbod is opgelegd: voor alle partijen: dader, slachtoffer en kinderen.
4. Burgerparticipatie	X		Wijk en Agent Samen (WAS): wijkbewoners surveilleren met de wijkagent.
			Whatsappbuurtpreventie: via een gezamenlijke app door en van buurtbewoners.
			Project Heterdaadkracht: Er is per wijk een beheerdersgroep waarin de beheerders van de whatsappbuurtpreventiegroepen zijn opgenomen. De politie plaatst op wijkniveau berichten in de beheerdersgroepen. Deze berichten worden via de beheerders in de eigen whatsappgroepen doorgezet. Deelnemers worden gevraagd uit te kijken naar bijvoorbeeld misdadigers en vermiste personen.
			Burgernet: oproepen aan inwoners om uit te kijken naar misdadigers en vermiste personen.
5. Fysieke veiligheid		X	Risicobeheersing (brandveiligheid). Daarbij zijn voorkomen, beperken, bestrijden en nazorg aandachtsgebieden.

Thema	Doorlopend	Incidenteel	Concreet
			Incidentenbestrijding (redden mens en dier). Daarbij zijn voorkomen, beperken, bestrijden en nazorg aandachtsgebieden.
			Rampenbestrijding en crisisbeheersing. Daarbij zijn voorkomen, beperken, bestrijden en nazorg aandachtsgebieden.
			Brandveiligheid en brandpreventie.
			Aangetroffen explosief: bijvoorbeeld het verwijderen van een aangetroffen bom uit de Tweede Wereldoorlog.
6. Veilig Stappen	X		Horecatelefoon.
			Convenant.
			Cameratoezicht in het Stadshart.
			Deurbeleid.
			Horecakluis: voor door ondernemers in beslag genomen wapens en drugs.
7. Veiligheid en zorg	X		Personen met onbegrepen (verward) gedrag.
			Overlastgevende volwassenen.
			Integratie ex-geïnterneerden.
			Psychische problematiek: opleggen crisismaatregel of verplichte inbewaringstelling.
			Zorg- en Veiligheidskamer Zoetermeer.
			Uitvoeringsoverleg Veiligheid en Zorg (convenant).
8. Veilig ondernemen	X		Platform Veilig Ondernemen.
			Regionaal portefeuillehouder Veilig Ondernemen
9. Veilige scholen	X		Convenant afsluiten.
			Inzet Jeugdmarshall.
			Voorlichting aan leerlingen.
			Twee keer per jaar Veilig Scholen Overleg.
			Eén keer per jaar bestuurdersoverleg.
			Middelbare scholen en MBO-scholen hebben een veiligheidscoördinator.
			Aanbod aan scholen gebruikmaken van Dealbreakers: voorkomen dat jongeren in de drugscriminaliteit belanden
			Halt: voorlichting op scholen over bijvoorbeeld wapens en jongeren en digitale criminaliteit.
			Vriendschap met de stichting *Tegen Zinloos geweld*.
			Betrokkenheid (op afroep) bij aanpak geprioriteerd jeugdnetwerk.
10. Leefbaarheid	X		Handhaven openbare ruimte: onder andere weesfietsen, verkeer, scholencontrole.
			Handhaven Alcoholwet: schenken aan jongeren, vergunningencontrole.
			Handhaven flora en fauna.
11. HIC	X		Gebiedsverbod: een persoon mag maximaal een jaar niet in een aangewezen gebied komen.

Thema	Doorlopend	Incidenteel	Concreet
			Tijdelijk huisverbod: een persoon mag in verband met huiselijk geweld tien dagen niet in een woning komen. Het huisverbod kan met maximaal 18 dagen worden verlengd.
			Voorlichting en bewustwording: acties via sociale media, flyers, lokale media en dergelijke om inwoners tips te geven hoe zij hun veiligheidssituatie kunnen verbeteren.
12. Burgemeestersbevoegdheden		X	Gebiedsverbod: een persoon mag maximaal een jaar niet in een aangewezen gebied komen.
			Noodbevel: in geval van een acute (dreiging van een) openbare ordeverstoring kan de burgemeester op basis van een noodbevel maatregelen nemen die hij nodig acht om de openbare orde te herstellen. De politie voert dit noodbevel uit.
			Alcoholnuttigingsverbod: de burgemeester wijst gebieden aan waar het verboden is om alcohol te nuttigen en aangebroken flessen en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben.
			Lachgasverbod: de burgemeester wijst gebieden aan waar het verboden is om lachgas te gebruiken of voorbereidingen daartoe te treffen.
			Cameratoezicht: de burgemeester wijst gebieden aan waar vast of tijdelijk cameratoezicht wordt toegepast.
			Drugsverbod: de burgemeester wijst gebieden aan waar het verboden is om drugs te gebruiken of voorbereidingen daartoe te treffen.
			Preventief fouilleren: de burgemeester wijst gebieden aan waar de politie onder het gezag van de officier van justitie op de aanwezigheid van wapens fouilleert.

Onverwachte gebeurtenissen en incidenten

Het werkterrein van openbare orde en veiligheid brengt met zich mee dat er soms onverwachte gebeurtenissen of incidenten zijn die om acute inzet vragen. In Zoetermeer hebben we in de zomer van 2022 te maken gehad met een familiedrama, steek- en schietincidenten én geweld tegen een aantal van onze boa's tijdens het uitoefenen van hun werk.

Deze gebeurtenissen, maar ook bijvoorbeeld een grote brand, (vermoeden) van een zedenincident of een demonstratie die de openbare orde verstoord, vragen om acute inzet van de gemeente en veiligheidsdiensten. Ook de aanpak van de coronapandemie en de onverwacht grote opgave aan gemeenten bij de opvang van vluchtelingen zijn voorbeelden van niet vooraf voorziene gebeurtenissen die veel aandacht van ons vragen. Acuut optreden is dan vereist: niets doen is geen optie. Er moet tijd en ruimte zijn om met deze gebeurtenissen of incidenten aan de slag te gaan.

Hiervoor bereidt de gemeente zich (doorlopend) mono- en multidisciplinair (gezamenlijk met hulpdiensten) voor op rampen en crises die inwoners kunnen bedreigen. Deze gebeurtenissen of incidenten behoren niet tot de speerpunten en horen ook niet thuis in de

bovenstaande tabel. Strikt genomen zijn het ook geen veiligheidsthema’s, maar veiligheidsincidenten.

5. De samenwerkingspartners

De gemeente kan het veiligheidsbeleid niet alleen uitvoeren. Ten eerste omdat daartoe de bevoegdheden ontbreken. De gemeente mag bijvoorbeeld geen misdadigers opsporen en vervolgen. Daarvoor zijn respectievelijk de politie en het Openbaar Ministerie nodig.

Ten tweede omdat vaak niet alleen een veiligheidsvraagstuk, maar ook een maatschappelijk en/of een zorg- en hulpverleningsvraagstuk aan de orde is. Goede samenwerking met onze partners in (jeugd)zorg en onderwijs is hierbij onmisbaar. Een jongere moet niet alleen uit de criminaliteit worden gehaald, maar bijvoorbeeld ook worden toegeleid naar scholing of een baan.

Bij huiselijk geweld leggen we een tijdelijk huisverbod op, maar moet er ook zorg geboden worden aan slachtoffer(s) en dader om de situatie blijvend veilig te krijgen. Bij woonoverlast is het van belang dat de buren prettig en veilig kunnen wonen en leven. De overlastveroorzaker kan, als hij dat nodig heeft, zorg en hulp krijgen.

Informatiedeling

Voor het delen van informatie, cruciaal voor de aanpak, zijn en worden convenanten opgesteld. Op basis van die convenanten weten partners wat ze van elkaar kunnen verwachten en, niet onbelangrijk, dat zij werken binnen de kaders van de privacywet- en regelgeving. De convenanten worden altijd getoetst aan de Algemene verordening gegevensbescherming .

Met de volgende partners wordt in de wijken samengewerkt en uitvoering gegeven aan het veiligheidsbeleid.

Samenwerkingspartner	Concreet
Inwoner	• Wijk en Agent Samen-buurtpreventieteams • Burgernet • Whatsappbuurtpreventie
Ondernemer	• Veilig Stappen • Aanpak Ondermijning
Politie Zoetermeer	• Opsporing, onder andere van de HIC • Lokale driehoek • Uitvoeringsoverleg Veiligheid en Zorg • Aanpak Problematische jeugd(groepen) • Wijkgerichte samenwerking • Aanpak extremisme en maatschappelijk ongenoegen
Openbaar Ministerie	• Vervolging • Lokale driehoek • Aanpak Problematische jeugd(groepen) • Aanpak extremisme en maatschappelijk ongenoegen
Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden	• Persoonsgerichte aanpak van ingewikkelde gevallen • Aanpak Problematische jeugd(groepen) • Regionale aanpak Rivaliserende Jeugd en Excessief geweld • Aanpak extremisme en maatschappelijk ongenoegen
Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)	• Platform voor integrale samenwerking, met name op het gebied van Ondermijning.
Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV)	• Zoetermeer is regionaal portefeuillehouder voor het RSIV zelf en het thema Jeugd.
Veiligheidsregio Haaglanden	• Rampen- en crisisbeheersing • Algemeen bestuur VRH.
Jongerenwerk	• Aanpak Problematische jeugd(groepen) • Uitvoeringsoverleg Veiligheid en Zorg • Aanpak extremisme en maatschappelijk ongenoegen

Samenwerkingspartner	Concreet
Woningcorporaties	• Woonoverlast • Aanpak problematische jeugd(groepen
Halt	• Voorlichting op scholen • Problematische jeugd(groepen) • Uitvoeringsoverleg Veiligheid en Zorg
Veilig Thuis	• Tijdelijk huisverbod
Zorg- en hulpverleningsinstanties	• Woonoverlast • Aanpak Problematische jeugd(groepen) • Volwassenenproblematiek • Aanpak extremisme en maatschappelijk ongenoegen
Reclasseringsorganisaties (3RO)	• Aanpak Problematische jeugd(groepen) • Uitvoeringsoverleg Veiligheid en Zorg
Onderwijsinstellingen	• Aanpak Problematische jeugd(groepen) • Uitvoeringsoverleg Veiligheid en Zorg • Aanpak extremisme en maatschappelijk ongenoegen
AIVD	• Extremisme en maatschappelijk ongenoegen
NCTV	• Extremisme en maatschappelijk ongenoegen
Andere gemeenten	• Regionaal Bestuurlijk Overleg: alle gemeenten uit de Politie-eenheid Den Haag • Regionale Aanpak Rivaliserende jeugd en excessief geweld
Jeugdbescherming West	• Aanpak Problematische jeugdgroepen • Uitvoeringsoverleg Veiligheid en Zorg • Aanpak extremisme en maatschappelijk ongenoegen
William Schrikkergroep (Jeugdbescherming)	• Aanpak Problematische jeugdgroepen • Uitvoeringsoverleg Veiligheid en Zorg
Religieuze en levensbeschouwelijke instellingen	• Uitvoeringsoverleg veiligheid en zorg. • Aanpak problematische jeugd(groepen). • Aanpak extremisme en maatschappelijk ongenoegen.
Raad van de Kinderbescherming	• Aanpak Problematische jeugdgroepen • Uitvoeringsoverleg Veiligheid en Zorg • Aanpak extremisme en maatschappelijk ongenoegen
Ministerie van Justitie en Veiligheid	• Actieplan Wapens en Jeugd • Informatievoorziening en kennisdeling • Aanpak extremisme • Landelijke uitrol project IPTA • Landelijke uitrol project RIO
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	• Bijdrage aan weerbaarheidsprogramma scholen • Informatievoorziening en kennisdeling
Haags Economisch Interventie Team	• Integrale controles op malafide bedrijvigheid en illegale prostitutie
Belastingdienst	• Aanpak ondermijning • Belastingfraude
Gemeente Zoetermeer (andere afdelingen)	• Wijkregisseurs • Procescoördinatoren • Sociaal Domein • Afvalinzameling • Stadsbeheer

6. De communicatie

Communicatie heeft bij de veiligheidsaanpak twee doelen. Enerzijds het informeren van inwoners en ondernemers over genomen maatregelen, de voortgang en de resultaten van het beleid. Anderzijds gaat het om voorlichting, preventieve adviezen en het creëren van bewustwording over veiligheidsthema's. In dit laatste geval richt de communicatie zich op het vergroten van een actieve betrokkenheid van inwoners en ondernemers. Hieronder worden deze doelen nader toegelicht. Ook wordt kort stilgestaan bij het veiligheidsgevoel.

Bewustwording

Soms is het nodig inwoners en/of ondernemers eerst bewust te maken van het bestaan van een veiligheidsthema. Een goed voorbeeld daarvan is ondermijning. Het is verstandig dat ondernemers op dit thema te wijzen. Als zij bekend zijn met ondermijning en de signalen die kunnen wijzen op ondermijning, kunnen zij een bijdrage leveren aan het voorkomen en het bestrijden ervan. Datzelfde kan gezegd worden over mensenhandel en diverse vormen van digitale criminaliteit.

Voorlichting

Een belangrijk communicatiedoel is het geven van voorlichting. Inwoners en ondernemers ontvangen informatie over hoe zij hun veiligheidssituatie kunnen verbeteren. Zij hebben immers een zeer belangrijke rol bij het verbeteren van de veiligheid. Met name als het gaat om het voorkomen van misdrijven. Zij kunnen met preventieve adviezen aan de slag. Voorbeelden zijn anti-inbraaktips en maatregelen in verband met de jaarwisseling. Voorlichting kan plaats vinden over alle mogelijke veiligheidsthema's en via alle mogelijke kanalen. Tegenwoordig zijn vooral de sociale mediakanalen (zoals Buurtwhatsapp, Facebook, Twitter etc.) heel belangrijk. Daarnaast worden ook andere middelen ingezet. Zoals (wijk)websites en het Stadsnieuws om zoveel mogelijk mensen te bereiken.

Bekendmaking

Bekendmaking vindt vooral op buurt- of wijkniveau plaats. Als voor die buurt of wijk specifieke maatregelen zijn genomen. Bijvoorbeeld tijdelijk cameratoezicht of een samenscholingsverbod. Dan zijn communicatiemiddelen als de wijkwebsite, een digitale wijknieuwsbrief, een bewonersbrief of een bewonersbijeenkomst in te zetten. Daarnaast verspreiden de wijkagenten en de jongerenwerkers via hun formele en informele netwerk kennis en informatie.

Al jaren wordt bijgedragen aan het regionale opsporingsprogramma Team West. Via dit kanaal kunnen inwoners en ondernemers kennisnemen van, en meehelpen bij het opsporen van strafbare feiten. Een laatste manier waarop kennis wordt gedeeld is via overleg-momenten. Dat gaat enerzijds om overleg met samenwerkingspartners. Maar belangrijker zijn de (informele) overleggen die met inwoners en ondernemers plaatsvinden. Twee goede voorbeelden zijn het Wijk en Agent-Samenvoorzittersoverleg (buurtpreventie) en het Veilig Stappenoverleg.

Veiligheidsgevoel

Bewustwording, voorlichting en bekendmaking hebben naar alle waarschijnlijkheid een neveneffect: het verbeteren van het veiligheidsgevoel. Helemaal zeker is dit overigens niet. Het benadrukken van veiligheidsthema's kan tot gevolg hebben dat de gevoelens van onveiligheid juist toe nemen. Als er in de (sociale) media veel aandacht is voor veiligheid, kunnen mensen denken dat het niet goed gaat met de veiligheid in Zoetermeer. Een paar incidenten kunnen dat gevoel al geven. Dat moet worden voorkomen door een goede communicatiestrategie: helder uiteenzetten waar het om gaat en dit in de juiste context plaatsen.